

**XII. évf. 4. szám
2022. április**

KEMLIB

Komárom-Esztergom megyei könyvtárszakmai folyóirat
(A Téka Téma utódja)

<http://kemlib.jamvk.hu>
<http://epa.oszk.hu/02700/02762>

Kiadja a József Attila Megyei és Városi Könyvtár
2800 Tatabánya, Fő tér 2. **Felelős kiadó** Mikolasek Zsófia igazgató
Felelős szerkesztő: Mikolasek Zsófia
Rovatvezetők: Fábián Ildikó, dr. Horváth Géza,
Márku Mónika, Mikolasek Zsófia, Suller Ildikó Tünde
Műszaki szerkesztés: Török Csaba
ISSN 2062-5782

Tartalom

Megyei körkép	3
Bemutakozik az új komáromi könyvtárigazgató	3
Öröknýárban. (Rendhagyó találkozás Nagy Gáspár örökségével) - NÁSZ JÁNOS	4
Tatavölgyi alkotóművészek kiállítása - TARI-SZÉKELY KAROLA.....	4
„Mindannyian kicsit autisták vagyunk” - NÁSZ JÁNOS	5
Háyland a könyvtárban . DOMÁNYI ZSUZSA.....	6
Justice for Hungary – Endresz György az első magyar óceánrepülő élete – MÁRKU MÓNIKA	6
A Világlátogatástól a hajléktalan szállóig (az Új Forrás márciusi találkozásjáról) - NÁSZ JÁNOS.....	8
Miért éppen Costa Rica, miért ne? (Dr. Hajdu Zsanett előadásáról) - NÁSZ JÁNOS	8
Elekné Pócs Edit pasztellkiállítása a JAMK Népház Úti Fiókkönyvtárában - NAGY EDIT.....	9
KSZR körkép	10
Robotika könyvtárosoknak - FÁBIÁN ILDIKÓ.....	10
Húsvéti készülődés Tarjánban - BULA IMRÉNÉ.....	10
KITEKINTŐ	11
„A folyóiratot lapozgatva” - 50 éves a Honismeret folyóirat 1972-2022 - MÁRKU MÓNIKA	11
Szakkönyvtári seregszemle 2022 – beszámoló a videokonferenciáról – MÁRKU MÓNIKA.....	12
GYEREKSAROK	14
A Lélekdoki nálunk gyógyított - GOLDSCHMIDT ÉVA	14
Cyberbullying előadás-sorozat a József Attila Megyei és Városi Könyvtárban - Brunner Bernadett.....	14
Mimó és Csipek voltak könyvtárunk különleges vendégei - KUN-KOVÁCS ERIKA, DOLLMAYER BEA.....	15
Írópalánták és igaz sztorik - GOLDSCHMIDT ÉVA	16
Helytörténet, honismeret	17
Gyermely monográfiája – Dr. Horváth Géza	17
Könyvtári sajtófigyelés	19
2022. MÁRCIUS	19

BEMUTATKOZIK AZ ÚJ KOMÁROMI KÖNYVTÁRIGAZGATÓ

Dudás Judit vagyok, a komáromi Jókai Mór Városi Könyvtár 2022. április 1-től kinevezett igazgatónöje.

Kassán születtem. Általános és középiskolai tanulmányaimat a Márai Sándor Magyar Tan nyelvű Iskolában és Gimnáziumban végeztem. Az érettségi után a Kassai Ifjúsági Könyvtárban kezdtem el dolgozni. A könyvtárnak abban az időben 32 fiókkönyvtára volt a város több pontján. Emellett az iskolai könyvtár funkciót is mi láttuk el több oktatási intézményben. Több mint 30 éves pályafutásom alatt voltam iskolai és közkönyvtáros is. Amikor az Eperjesi Egyetemen lehetőség nyílt számomra könyvtár szakon továbbtanulásra, jelentkeztem, majd 2010-ben diplomát szereztem. Még abban az évben megválasztottak csoportvezetőnek. A munkámat mindig is szerettem. Igyekeztem, hogy a külföldön és Magyarországon jól bevált módszereket, újonnan szerzett tapasztalatokat hasznosítsam a könyvtárban.

Szívügyem volt Kassán a magyar óvodás és iskolás olvasók bevonása könyvtárunkba. Színes programok szervezésével, író-olvasó találkozók megvalósításával, könyvtári foglalkozásokkal, könyvkiállításokkal, tematikus kézműves műhelyekkel vártuk a gyermekeket. Nagyon jó kapcsolatot ápolunk a nyíregyházi Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtárral.

Közös projektünk egyik eredménye, hogy rendszeresen változott, cserélődött magyar nyelvű könyvállományunk.

Tagja vagyok a Szlovák Könyvtárak és Könyvtárosok Egyesületének, azon belül a Gyermekkönyvtárosok szekciójának. Alapító tagja, szervezője, partneri kapcsolatok szorgalmazója vagyok a Szlovákiai Magyar Könyvtárosok Egyesületének is.

2018-ban Kassáról Észak-Komáromba költöztem, hogy közelebb éljek a lányomhoz és családjához.

2019 március 1-jén sikerült elhelyezkednem a komáromi Jókai Mór Városi Könyvtárban feldolgozó könyvtárosként. Később a gyermekrezslegre kerültem. Sajnos a pandémia több nehézséget okozott munkánkban, a programok elmaradtak, látogatottságunk csökkent. Online próbáltunk kapcsolatot tartani az olvasóinkkal. Alkalmazkodtunk az új helyzethez, például több hasznos és új IT ismeretet szereztünk.

Szeretem a kihívásokat, új feladatokat és tanulmányokat. Nagy megtiszteltetés volt számomra, amikor a Komáromi Önkormányzat képviselőtestülete megbízott a könyvtár vezetésével. Bízom benne, hogy kollégáimmal közösen eredményesen dolgozunk majd a város kulturális élete és lakóinak kiszolgálása érdekében.

Tisztelettel: Dudás Judit

Öröknyárban. Rendhagyó találkozás Nagy Gáspár örökségével*

NÁSZ JÁNOS

Az *Öröknyár: elmúltam 9 éves* versét Nagy Gáspár Kossuth-díjas költőnk, 1983-ban írta, és a rá következő évben a tatabányai Új Forrás 5. számában jelent meg nem kis vihart okozva mind a közvéleményben, mind az irodalmi életünkben. A *30 éve Szabadon Emlékbizottság* támogatásával most, a költő halálának 15. évfordulójára méltóan emlékező versszínházi műsorral jelentkezték

Lázár Balázs és Tallián Mariann irodalmárok és előadóművészek, amelyet az ország tíz hely-

színén mutatnak be. Megtisztelő volt könyvtárunk számára, hogy ránk esett az egyik választásuk, ahol bemutathatják ezt a produkciót, hiszen a folyóirat szerkesztősége és székhelye az akkori intézményünk helyszíne volt és egykori igazgatónk Dr. Monostori Imre volt a lap főszerkesztője. Visszatekintve annyit mondhatunk, hogy nem kis bátorság volt azokban az időkben Nagy Imre emlékezetét versbe rejteni és megjelentetni. Az akkori kurzusnak megfelelően meg is érkeztek a reagálások és a retorziók a hatalom részéről. Ekler Andrea összeállítása és szerkesztése alapján a produkció számos korabeli dokumentumot idézett és dolgozott fel, valamint korhű kellekkel és jelenetszilánkokkal érzékeltette a hallgatót az akkori viszonyokról, korhangulatról. Jelentések, kihallgatások, elbocsátások, megbélyegzések mögött viszont már érezhető volt a néma és szimbólumokkal felvillanó tiltakozás egy olyan társadalmi berendezkedés ellen, amely már elkezdte magát emészteni, tudta, hogy nem fenntartható, de mégis kapaszkodott a lehetlenségek utolsó szalmaszálaiba. Most „csupán” annyi történt, hogy a vers hazalátogatott és az idők múltával megkérdezte tőlünk: miért nem vagytok még mindig rendben?

Nász János

* *Lázár Balázs és Tallián Mariann színművészek Nagy Gáspár Kossuth-díjas költő halálának 15. évfordulója alkalmából rendezett versszínházi előadásáról: Öröknyár elmúltam 9 éves címmel. ELHANGZOTT A József Attila Megyei és Városi Könyvtárban, 2022. március 18-án.*

Tatavölgyi alkotóművészek kiállítása

TARI-SZÉKELY KAROLA

A Tatavölgyi alkotóművészek kiállítását nyitottuk meg 2022. március 30-án a József Attila Megyei és Városi Könyvtár galériáján. Közel két évtizedes munkabemutató sora igazolja az alkotócsoporthoz tartozó értékes tevékenységét. Városunkban minden évben volt kiállításuk. Ezekon kívül Budapest, Dunaszerdahely, Poprád, Prága, Moszkva, Dubai, New York, Berlin, Bécs, London fogadta műveiket. Tagjai a képzőművészet széles körét művelik: festészet, grafika, ékszerkészítés, könyvillusztrálás, katalógus, plakát, könyvtervezés. Jellemző a műfaji sokszínűség is. E színesesség mutatkozik meg a galéria kiállított művein is, mely megtekinthető 2022.04.29-ig.

Az alkotócsoporthoz tartozó vezetőjével Bánfi Józseffel - neves művész és tanár- könyvtárunk hosszú távú együttműködést tervez, művészeit egyéni kiállítások alkalmával mutatja be az idelátogatóknak.

„Mindannyian kicsit autisták vagyunk”

NÁSZ JÁNOS

2007 óta egy ENSZ határozat, április 2-át jelölte ki az Autizmus Világnapjának. Könyvtáraink, mint információs intézmények küldetésstudatosságukat tekintve a társadalmi felelősségvállalásuk részeként sajátos eszközrendszerükkel kivesszük a részüket az eltérő, szokott életmintákkal élők támogatására, segítségére.

Fotó a sajtótájékoztatóról: Hagymási Bence

Ennek okán 2022. április első napján sajtótájékoztatót tartottak központi könyvtárunkban a József Attila Megyei és Városi Könyvtárban, amelyet Péntek Szilveszter a Léleksegítő Alapítvány felelőse, Sugár Gabriella az alapítvány Kék Madár Szülőklubjának szervezője, vezetője és Mikolasek Zsófia, a József Attila Megyei Könyvtár igazgatója tartott közösen. Az Alapítvánnyal való együttműködésünkben azt kerestük, hogyan ismerhetjük meg ezeket a másképpen élő minden réteget érintő érintetteket, hogyan nyithatunk feléjük. A közös gondolkodásban a már öt éve aktív tevékenységet folytató és országos elismertségi Szülőklub tevékenysége mentén, szóba kerültek a konkrét könyvtári támogatások és hozzájárulások.

Így például többek között a szülők, érdeklődők felé szakkönyveket ajánlottunk figyelmükbe. A kávézónkban 6-15 évesek alkotásaiból való válogatást mutattunk be és újdonságként a szerdai napokon a délutáni órákban bevezetjük a csendes órákat, amikor is zajmentes szolgáltatásainkat kínáljuk az erre felkészített kollégáink segítségével. Felkészítésünk során kollégáinkkal megismerhettük egy prezentáció keretében a legfontosabb tudnivalókat az autizmussal élő emberek sajátosságairól. Ezt követően a hétfői délutáni órákban Oravec Lizanka és Fekete Gy. Viktor szakértők tartottak előadást az autizmus és a szexualitás témakörében, Belinszki Zoltán író-költő dramaturg, színész-rendező moderálásával. Itt hangzott el Viktor egyik hozzászólásában az, hogy valahol „mindannyian egy kicsit autisták vagyunk.” Amíg a szülők a rendezvényen részt vettek, addig a gyermekeknek külön tabletes foglalkozást tartottak.

Tabletes foglalkozás az autista gyermekekkel
Fotó: Sugár Gabi

Az autista hét záróeseményeként az első kísérleti csöndesórában a visszajelzések szerint egy élményekkel gazdag könyvtárlátogatásra jöttek a szülők gyermekekkel.

Sugár Gabi cikke a Kemmában:

TATABÁNYA Grafikák, fotók, színes rajzok, különleges lények. Változatos világról árulkodnak a megyei könyvtárban kiállított alkotások. Az Autizmus Világnap eseménysorozatának első napján Mikolasek Zsófia, az intézmény igazgatója, Nász János főkönyvtáros, Péntek Szilveszter, a Léleksegítő Alapítvány elnöke, valamint Sugár Gabriella, a Kék Madár Szülőklub alapítója nyitotta meg az autizmussal élő fiatalok rajzaiból álló kiállítást.

Mikolasek Zsófia kiemelte: a könyvtár számára fontos a szemléletformálás, a különlegességgel élők támogatása. Hangoskönyvek szolgálják a látássérülteket, s az autizmussal élőket szerdán délutánonként várják. Piktogramokkal segítik majd az eligazodásukat, s a szokásosnál is nagyobb csenddel várják őket.

Péntek Szilveszter kiemelte: a harminckét éves alapítványon belül négy éve működik az autizmussal élő családokat segítő szülőklub. Egyre többen kérnek tőlük segítséget.

Április másodikán kéken ragyog a Turul, s hétfőtől három napon át érzékenyítő programok várják az érdeklődőket.

Háyland a könyvtárban

DOMÁNYI ZSUZSA

A tatai városi könyvtár olvasóközönsége kedveli Háy János könyveit, próza és versesköteteit, drámáit, irodalomtörténeti könyvét. Legújabb műve, a *Mamikám* című kötete adta az apropót, hogy 2015 után újra meghívjuk Tatára.

A felnőtt könyvtár olvasóterme zsúfolásig megtelt olvasókkal 2022. március 24-én. Valamennyien nagy izgalommal várták a beszélgetést. Szó esett Háy János írói álnevről, korábbi köte-

teiről (A gyerek, A cégvezető, Ne haragudj véletlen volt). A *Kik vagytok ti?* című összefoglaló irodalomtörténeti mű kapcsán beszélgettünk Petőfi, Vörösmarty, Ady, József Attila mimikriájáról, a kortársak és az utókor által ráerőltetett költői szerepkörökről.

Mivel Háy János képzőművész is, maga készíti 1996 óta könyveinek borítóját. A *Hayland* című rajzos kötete, és a benne lakó szomorúmanók nagyon népszerű az olvasók körében.

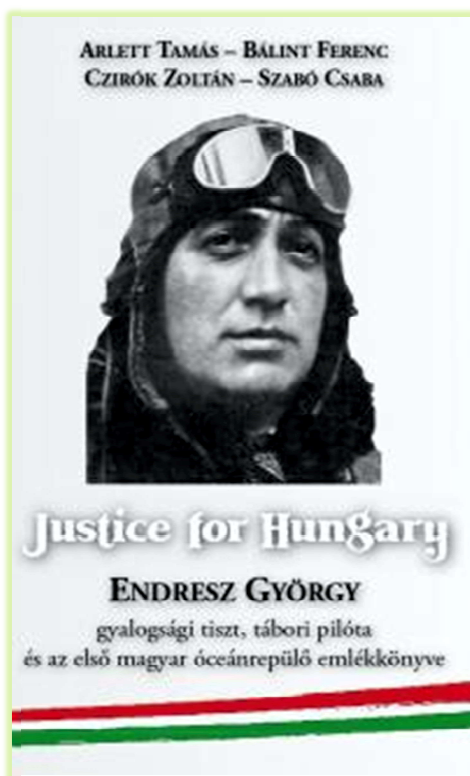
Legnagyobb hangsúly a *Mamikám* című új könyvre esett az író-olvasó találkozón, melynek egy vidéki, mélyszegénységben élő cigány nő az elbeszélője, akit csak Jánkaként ismer meg az olvasó. A regénynek nem nevezhető, egyetlen, nagy lélegzetre elmondott tagolatlan monológ a kisebbségi létről, a mai magyar vidékről, az előítéletekről és a kitörési pontok hiányáról szól. A kiejtést követő fonetikus írás ránt igazán bele a fiatal nő élettörténetébe. Az olvasók erről az újdonságról kérdezték legtöbbet az íróat a találkozón végén. Az író-olvasó találkozó könyvvásárlással, dedikálással és fotózással zárult. Háy János minden dedikált könyvbe egy-egy kedves szomorúmanó figurát rajzolt. Humor, személyes, közvetlen hangvétel jellemezte az egész találkozót.

Justice for Hungary – Endresz György gyalogsági tisz, tábori pilóta és az első magyar óceánrepülő élete

2022. március 22-én Arlett Tamás, a komáromi ENDRESZ Csoport Egyesület elnöke tartott vetített képes előadást Endresz György első magyar óceánrepülő életéről. Az előadás elején megtudtuk, hogy az ENDRESZ Csoport kezdetben egy baráti társaságként működött, majd kerestek egy nevet és megalakult az ENDRESZ Csoport, mely célul tűzte ki, hogy megismerteti az országgal Endresz György nevét, amely mára szinte teljesen feledésbe merült. Annak ellenére, hogy bőséges dokumentáció áll róla rendelkezésre mind magyar, mind határon túli múzeumokban, levéltárakban és könyvtárakban. Bár 1932-ben felmerült egy Endresz-émlékkönyv kiadása, erre mégis csak 2019-ben, a komáromi

csoport jóvoltából kerülhetett sor. Továbbá arra keresik a választ, hogy a 39 éves korában repülő szerencsétlenségben meghalt Endresz György, miért nem él máig sem a nemzeti köztudatban, miért nem lett nemzeti ikon?

Endresz György 1893. január 6-án született a Torontál megyei Perjámoson, sokgyermekes földművelő családban. Édesanyja papnak szánta, de ő követve a családi hagyományt, katonának készült. 1910 és 1913 között a temesvári császári és királyi gyalogsági hadapródiskolába járt. Közben szülei, legkisebb testvérel Amerikába emigráltak 1912-ben, s őt és testvéreit nagybátyjuk nevelte. A katonai iskolát elvégezve a 19. császári és királyi gyalogez-

redhez került Győrbe. Ezt követően, miután 1914. július 28-án az Osztrák-Magyar Monarchia Szerbiának való hadüzenetével belépett az I. világháborúba Endresz György a keleti frontra került. A háborúban már hadnagyként, majd 1915 szeptemberétől főhadnagyként vett részt. 1915. szeptember 13-án zászlóalja nagy részével együtt orosz hadifogságba esett. Több hadifogolytáborból is megszökött, végül 1916 szeptemberében Stockholmon keresztül sikerült visszatérnie Magyarországra. Ekkor kapta meg első kitüntetését a Vaskorona Rend 3. osztályát hadidíszítménnyel és kardokkal. Bécsújhelyen repülőképzésen vett részt. 1917 februárjától visszatérve a harctérre az albán frontra került előbb repülő megfigyelőként, majd tábori pilótaként. A fronton elért teljesítményéért újabb kitüntetésekkel gazdagodott (Bronz Katonai Érdemérem hadiszalagon a kardokkal és repülő megfigyelő jelvény). Miután az albán fronton a harcok véget értek Endresz György az olasz frontra került 1918 májusában. Kiválóságát mutatja többek között az is, hogy a négy európai frontból Endresz háromban is harcolt: (orosz front – gyalogsági tiszt, albán front – tábori pilóta, olasz front – tábori pilóta). A háború végeztével, a Trianoni Békeszerződést követően Magyarország célja megmaradt területének védelme volt. Ekkor a győri 3. repülőosztály tagjai közé jelentkezett. A repülőosztály feladata a csehszlovák csapatok tevékenységének figyelése és Győr ipari és egyéb fontos létesítményeinek védelme volt. Hamarosan őt választották meg a hadosztály parancsnokának. Endresz György a Rongyos Gárda tagjaként Nagyfalvánál elbánt az ott állomásozó osztrák csendőrökkel. Majd miután 1922. novemberében megszűnt a trianoni békeszerződésben foglalt repülési tilalom, számos magyar repülőtársaság alakult a légiforgalom lebonyolítása érdekében. Ezek egyike volt az Aeroexpress Rt., ahol Endresz György is munkát vállalt, s sétarepüléseket teljesített Budapest-Bécs között, valamint postaszolgálatot látott el országszerte. 1925 októberében Brioniba utazott, s olasz pilótákat képzett ki vízi repülésre. 1926-ban szakmai tanulmányúton vesz részt Amerikában, és meglátogatja kint élő családját is. Amerikából 1927-ben tért haza, s 1928-tól Mátýásföldön, a Magyar Aero Szövetség oktatópilótája lett. 1930-ban repülési lázban égett a világ, s mindenki célja rekordok felállítása volt. Endresz ismét Amerikába utazott, hogy támogatókat kereszen óceánrepülési tervéhez, ekkor azonban nem járt sikerrel. Végül egy győri származású amerikai üzletember, Szalay Emil építettett

Endresz számára egy Syrius 8A típusú repülőgépet, de a repülés ennek ellenére sem sikerült, mert a gép gyártása során számos hibát követtek el, a javítási munkálatok pedig sok időt vettek igénybe. 1932-ben végre sikerült a nagy terv, s Harbour-Grace indulási helyről felszállt a gép Endresz Györggyel és Magyar Sándorral a fedélzetén. Ezzel a repüléssel Endresz György és navigátora 3 világcsúcsot állított fel: legnagyobb átlagsebesség, 13 óra repülési idő, több mint 5000 km leszállás nélkül. Útjukat hajók kísérték az óceánon. Végül egy hibás számításnak köszönhetően (nem jól számolták ki az üzemanyagot) Bicskénél kényszerleszállást kellett végrehajtaniuk 1931. július 16-án. Gépük egy kukoricaföldön landolt, mely tönkretette a gépet. Földet érésük helyén 1981-ben a Magyar Sportrepülők Egyesülete emlékkövet állított. Repülőgépüket a kényszerleszállás helyszínéről szétszerelve, teherautón szállították el. A két pilótát Budapesten hatalmas tömeg várta és ünnepelte. A magyar kormány megvette repülőgépüket Szalay Emiltől és ezután került az oldalára a HA-AAF felirat. 1932. május 21-én Mussolini meghívására elindult Rómába az Óceánrepülők I. Világkongresszusára, de repülőgépe a repülőtér mellett lezuhant, s Endresz György szörnyethalt. Holttestét Rómában ravatalozták fel és koporsóját Róma-Nagykanizsa-Siófok-Székesfehérvár útvonalon vonattal szállították Magyarországra. Székesfehérvártól Budapestig repülők kísérték utolsó útjára, majd katonai pompával helyezték örök nyugalomra. A családi tragédia sajnos itt nem ért véget, hiszen Endresz György temetését követően várandós felesége halva hozta világra közös kislányukat, Endresz Györgyikét, akit édesapja halála után nem sokkal vele temettek közös sírba a Kerepesi úti temetőben. Az előadás végén szó esett az Endresz kultuszról, mely sajnos aztán hamarosan feledésbe merült. Az óceánrepülő tiszteletére 1932 őszén aviatikai kiállítást rendeztek Budapesten a Petőfi Csarnokban, és szintén abban az évben teret neveztek el róla és emlékkövet állítottak fel a főváros XII. kerületében. Az '50-es években azonban, Endresz nevéhez fasiszta jelzőt illesztettek, majd a róla elnevezett teret (és utcát) Magyar jakobinusok terére nevezték át. A komáromi Endresz Csoport 2010. június 4-én emlékkövet adott át Komáromban Endresz György és Magyar Sándor 1931. július 15-16-i óceánrepülésének emlékére Komáromban. A két pilóta hatalmas teljesítményével a trianoni békediktátum igazságtalanságára kívánta felhívni a világ figyelmét.

A Világlátogatástól a hajléktalan szállóig

(Képzelt fotók az Új Forrás Nyitott Rezervátum márciusi találkozásjáról)

NÁSZ JÁNOS

Hogy mi van az Új Forrás ez évi hármas számban, azt fedezze fel mindenki magának! Valahogy így kezdte az antréját Csendes Toll/Jász Attila főszerkesztő, hiszen most nincs idő aprólékosan elmélyülni az aktualitás sokféleségében, mert Györffy Ákos költő, író, zenész megtisztelte jelenlétünket ezen az estén.

Fotó: Hatvani István

Nos ha lehet úgy mondani, a lírai tagoltságú beszélgetésre fajult találkozáson, egyfajta költői lecsupaszítás szem- és fültanúi lehetett az a két tucat megjelent érdeklődő, akiket a mindennapok rohanásából kikapkodtak az elhangzott mondatok, vallomások visszhangjai. A *Távolodásban* kötetének csokrából rengeteg szálát lehetne összefűzni, mégis lényegre törekvően megállapodhatunk abban, hogy ezek olyan pillanatok, amikor úgy kell itt maradnunk, hogy távolba maradjunk az ismertjeinktől, átlépve a komfortjaink rendszereit.

Miért éppen Costa Rica, miért ne?

(Dr. Hajdu Zsanett: Costa Rica, ahol az állatok nem félnek az embertől c. előadásáról)

NÁSZ JÁNOS

Tavasza várva március 17-én, immár a 99. öko-esténket rendeztük meg a József Attila Megyei és Városi Könyvtárban. A téma adott volt, hiszen Dr. Hajdu Zsanett biológus, gyógynövénykutató, egyetemi oktató, nemcsak hogy ott járt, tudományos munkát végzett, de egy nemzetközi hallgatói csoport képzését is felvállalta. Costa Rica, igen, magyarul annyit jelent Gazdag Part. Az alig harmadnyi magyarországnyi területtel, aktív vulkánokkal, két óceáni parttal rendelkező közép-amerikai ország inkább ökológiai értelemben gazdag. Ám önmagában nem lenne elég, hanem ehhez az ott élők mentalitása életstílusa, természettudatossága és hagyományörzése is jelentősen hozzájárul.

Ars poetica gyanánt mindezekről „úgy írni, hogy nem írni egyszerre, mert úgy könnyebb mindkettővel boldogulni”. A Pilis tekintetéből és a Börzsöny talpából, Nagymaroson lélegző költő a művészi indulásától fogva arra vetemedett, hogy elindul egy világlátogatásra. Tette azt úgy, hogy útravalóul hátára vette Rimbaud, Apollinaire, Rilke örökérvényű mintáit („Megtaláltam újra! Mit? Ami Örök. A tenger – egybegyűrva a Nappal), egy erős középosztályú családi identitásból, hogy Nádason, Oravecen, Krasznahorkain át, megérkezzen Márai soha véget nem érő naplójának cipeléséig. Otthon hagyni és felszámolni a képzelt ego-t: és tájba olvasztva pörén, csupaszon zárandokolva, milyen élet is lehet Sziléziában, rápislogni a haragos Márvány-tengerre, Róma tornyait körbejárni, India bölcsőjén hallgatni, gagyogva az ősi bölcsességeket, Dóvert átfűjni a francia partra, a Drezda-másolatából kikövetkeztetni az eredetét, úgy ahogy az volt és folyókhöz beszélni ikrásodó napokon. És amikor az Ipoly-hídon már félelem nélkül át lehet menni, egyszer csak *egy angyal megérinti a vállunkat* és a nem képzett zenész gitárjából az elveszett éden kórusainak felhangjaival, megérkezni otthon hagyott önmagunkhoz, aki most már képes felfedezni egy kozmikus tudatossággal bíró hajléktalant, egy *köztetek lettem én bolondot*, a világmindenség szakértőt, aki még nem fedheti fel titkát, mert arra még nem való ez az idő. Hát valahogy így fotóztam le betűkkel, hangokkal ezeket örökítve magunknak, amikor a nappalok egyre világosabbra váltanak.

A világ nemzetközi boldogságindexének csúcán immár jó pár éve élen járó országban, nincs hadsereg 1949 óta, azaz nincs kivel harcolni, nincs ellensége, apropó a saját élővilágára, környezetére sem az. Semleges ország, az ország területének 25%-a védett! Az országban megtermelt energia, szél-erő, vizierőművekből származik és 2016 óta 100%-ig megújuló forrásból ered. A trópusi országban sikerült a modern világot a hagyományos értékekkel összhangba hozni. Az előadó trópusi erdő kutatóközpontban lévő tapasztalatait így osztotta meg velünk: Az állatokat nem zavarja az emberek jelenléte. Leguánok, lajhárok, ocelotok, pekarik, majmok, kolibrik szinte együtt élnek a lakossággal.

Fotó: Fábíán Ildikó

Hiszik az ott élők azt, hogy a természetben mindennek lelke van, minden él, és minden egye eredetből származik. Több ezer éves fák hűvösében tanösvényeken, ökofolyosókon keresztül félelemmentesen lehet sétálni, elmélyedni, zarándokolni. A helyi pénzekben is a ritka védett élőlények láthatók. Alig és már eléggé közismert gyógynövény paradicsomot számos egyetem kutatói keresik fel és fedeznek fel újabbakat a gyógyításuk alkalmazására. Korábbi bolíviai amazóniai kalandzásait az előadó a *Trópusok ajándéka* című könyvében osztotta meg olvasóival, de már készül a következő könyve is a Costa Ricai élményeivel, tapasztalataival. Summa summarum, bizony ránk férne az ottani boldogságérzésből valamennyit exportálnunk, hiszen ahogy Zsannett mondta: mi egy nagyon okos boldogtalan ország vagyunk!

A program az NKA támogatásával valósult meg.

Elekné Pócs Edit pasztellkiállítása a JAMK Népház Úti Fiókkönyvtárában

NAGY EDIT

Népház Úti Fiókkönyvtárunkban egy régi hagyomány ébredt újra: ismét festők, fotósok és más művészeti ágban alkotók mutatkozhatnak be munkáikkal színesítve a könyvtár falait.

Idei első kiállítónk Elekné Pócs Edit tatabányai pasztellfestő volt. A kiállító 33 alkotását – túlnyomórészt pasztell képét - hozta magával. Edit tagja a Bányász Képzőművész Körnek, az Eszperantista Képzőművészek Körének és a Honvéd Kulturális Egyesület Képzőművész Tagozatának.

Művei alapjául – vázlat gyanánt - a családi utazások során készült fotói szolgálnak. Alkotótáborok rendszeres résztvevőjeként is számos tájképe készült. Kedvenc városa Szentendre, ez több művén is visszaköszön. A kiállítás anyagában szembeűnő a tájképek túlsúlya, de elmondása szerint szívesen készít portrét is.

Eddig hét önálló kiállítása volt, négyszer vett részt kisebb csoportos tárlaton, és számtalanszor szerepelt alkotótársaival közösen nagyobb rendezvényeken.

A március 10-én könyvtárunkban megrendezett megnyitóján munkásságát festőtársa, Mudroczi Kati méltatta.

Családtagok, barátok, alkotótársak, szomszédok, ismerősök szép számmal látogattak el a rendezvényre. A hivatalos aktust követően gratulációk és örömteli beszélgetések, vidám sztorizások emelték a hangulatot.

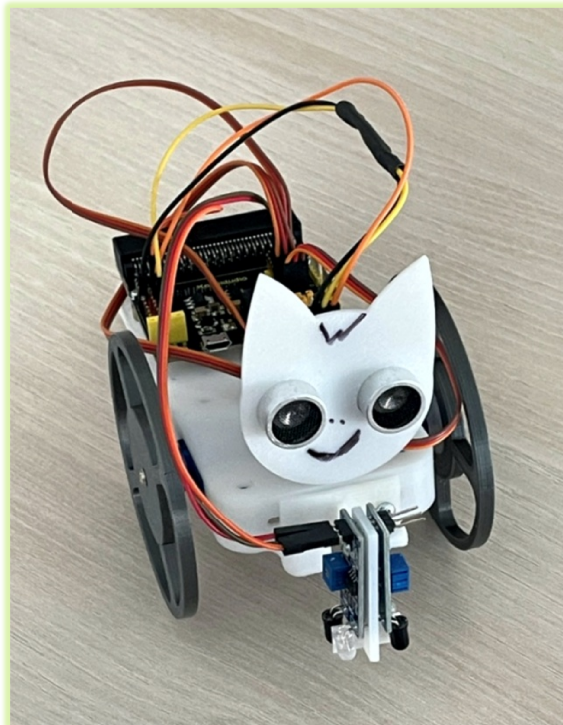
Robotika könyvtárosoknak

FÁBIÁN ILDIKÓ

Az *Internet Fiesta* keretében került megrendezésre 2022. március 21-én a JAMK-ban Török Csaba robotika előadása, melyet szakmai továbbképzésként ajánlottunk a Komárom-Esztergom megyei könyvtárosoknak.

Kistelepülésről és városi könyvtárból is érkeztek kíváncsi kollégák, akik megtudhatták, hogyan fordult Csaba érdeklődése a micro:bit technológia irányába és mire is jók ezek a „mini számítógépek”. Azon túl, hogy a segítségükkel fel lehet kelteni a gyerekek érdeklődését a robotika iránt, hiszen jó móka dobókockát és hőmérőt „gyártani” pár előre megírt parancssor segítségével, a programozás alapjait is megtanulhatják a diákok.

Ahhoz, hogy a későbbiekben ezt a tudást

továbbfejleszthessék és gasabb szintre emeljék, további lehetőségek állnak rendelkezésükre. De ezt majd egy másik workshopon mutatjuk be az érdeklődőknek. Addigra már biztosan teljesen elkészül *NYAU-1* is, a megyei könyvtár 3D nyomtatójával legyártott alkatrészekből és micro:bit elemekből összeállított guruló robotja, aki nemcsak cuki, de ügyesen navigál a terepen az akadályok ellenére is, és számos feladatot végre tud hajtani, amire „megkérjük”.

És, hogy miből áll össze egy ilyen szerkezet? A résztvevők az előadás után kézbe is vehették az egyes alkatrészeket, miközben kollégánk elmagyarázta, melyik mire való és hogyan épülnek össze az egyes elemek. Nagyon érdekes és informatív programban volt részünk, köszönjük Török Csabának!

Húsvéti készülődés Tarjánban

BULA IMRÉNÉ

2022. április 2-án 9.00-12.00 között tartottuk a közösségi házban a húsvéti kézműves foglalkozást. Ismét kiemelten a tarjáni református gyülekezet gyermekeivel együtt, de falusi szinten is meghirdettük.

Ennek eredményeként kb.100 fő vett részt a nagyon hangulatos foglalkozáson, felnőttek, gyerekek egyaránt.

Bántó Melinda kürtöskalácsot is sütött a konyhában mindenki örömeire! Készült nyuszi fakanálbáb, ablakdísz, húsvéti kosárka és tojástartó nyuszi is. Akinek kedve volt színezhettek húsvéti színezőket is.

A kreatív foglalkozás végén egy rövidfilmet vetítettünk a gyerekeknek: A húsvéti csoda címmel.

Nagyon szuper visszajelzéseket kaptunk, jól sikerült összejövetel volt! A tatai közösségi televízió rövid felvételt is készített rólunk.

Köszönjük a KSZR-nek a lehetőséget, a támogatást!

„A folyóiratot lapozgatva” - 50 éves a Honismeret folyóirat 1972-2022

MÁRKU MÓNIKA

2022. március 21-én a Honismereti Szövetség tartott rendezvényt a megyei könyvtárban a Honismeret című folyóirat megjelenésének 50. évfordulója alkalmából. A rendezvény moderátora Forróné Virág Zsuzsanna, a Komárom-Esztergom Megyei Péczeli József Honismereti Egyesület elnöke volt. A programot citerajáték nyitotta meg, majd Forróné Virág Zsuzsanna és Debreczeni-Droppán Béla elnökök, valamint Márku Mónika, a megyei könyvtár igazgatóhelyettese köszöntötték a résztvevőket. Dr. Hála József, a folyóirat jelenlegi főszerkesztője néhány fontos eseményt, szubjektív gondolatot osztott meg a kiadvány és a szövetség elmúlt ötven évéből. Megtudtuk, hogy már kisiskolásként közel került a folyóirathoz, kapcsolatuk 45 évre tekint vissza. Először, mint olvasó forgatta a

Honismeretet, majd a '80-as évektől már folyamatosan is publikált benne. 2004-től szerkesztőbizottsági tag, majd 2016-tól szerkesztője a szakmai lapnak. A folyóirat szerkesztésének átvételekor dr.

Hála József célja az volt, hogy növelje a természettudományi publikációk számát a lapban, és hogy egyre több fiatal szerző jelentesse meg tanulmányát benne. A szerkesztő a Honismeret sajtótörténetéről is szólt. A folyóirat „gazdája” kezdetben a Hazafias Népfrent volt, majd a rendszerváltást követően a Honismereti Szövetséghez került. Beszélte arról is, hogyan maradhatott fenn a folyóirat a különböző politikai rendszerekben, s működik a mai napig is. Mindehhez hozzájárult a pártpolitikai célok figyelmen kívül hagyása, valamint a nemzetben való gondolkodás. Megismerhettük a folyóirat többször változó arculatát, s szerkesztőit is az indulásától napjainkig. Dr. Hála József előadását követően Feke Eszter, az Országos Széchenyi Könyvtár könyvtárosa, videóüzenetben osztotta meg gondolatait esszé pályázatáról, melyet a Honismereti Szövetség pályázati kiírására készített Babits Mihály és Esztergom kapcsolata címmel még gimnáziumi éve alatt. És amelyet meg is nyert vele. Eszter kifejtette, milyen hatással volt rá ez a pályázat, milyen úton indította el és hogy olyan gondolatokat ébresztett fel benne, melyekről korábban egyáltalán nem gondolkodott el. A pályázat hatá-

sára megváltozott kapcsolata szülővárosával, Esztergommal, most már nem csak „használja” a várost, hanem létezik is a városban, magáénak érez minden fát, utcát és épületet itt, és már valóban otthonának tekinti a települést. Eszter gondolatait beszélgetések követték a rendezvényen. Elsőként Tapolcainé dr. Sáray-Szabó Évával, a megyei könyvtár helyismereti állományának „szülőanyjával” beszélgetett dr. Simonik Péter. A beszélgetésből kiderült, hogy Éva néni 1962-ben Szolnok megyéből érkezett Komárom-Esztergom megyébe, Tatabányára, tehát gyakorlatilag idegenként építette ki a helyismereti állományrészt, s alkotta meg a megye és a város számára mai napig fontos és hiánypótló kiadványokat, mint pl. Tatabánya közigazgatási repertórium 5 kötetben és a Komárom megye a saj-

tóban 4 kötetben. A következő beszélgetőpartnerek Barta Éva nyugalmazott muzeológus, a Honismereti Szövetség örökös titkára és Juhász Zoltán András jelenlegi titkár voltak. Éva néni, készülve a beszélgetésre

áttekintette a folyóirat 50 év alatt megjelent kiadványait és arról beszélt, hogyan jelent meg Komárom-Esztergom megye a folyóiratban. Elmondása szerint az eltelt fél évszázad alatt mintegy 192 tanulmány jelent meg a megyével kapcsolatban és rendkívül nehéz dolga lenne, ha csak egyet kellene közülük kiemelni, mint ahogy arra Juhász Zoltán András kérte. Éva néni precizitását tükrözi, hogy a tanulmányokat tematikusan is feltárta (táborok, szakkörök beszámolóit, események, rendezvények, konferenciák). A rendezvény utolsó előadója Sinkáné Mészáros Rebecka kommunikáció-média-történelem szakos tanár volt, aki a fiatalok és honismeret kapcsolatról beszélt. Felidézte azt a nyolc évet 2011 és 2018 között, amíg tagja volt a Honismereti Akadémiának, az ez alatt az idő alatt kötődő barátságokat, élményeket és szakmai tapasztalatokat, melyek azóta is segítik pedagógusi munkájában. A program zárásaként dr. Simonik Péter elismelő oklevelet vehetett át Debreczeni-Droppán Béla elnök úrtól a Honismereti Egyesületben végzett példaértékű munkájáért. Végül kötetlen beszélgetéssel ért véget ez a tartalmas szakmai nap.

Szakkönyvtári seregszemle 2022 – beszámoló a videokonferenciáról

2022. március 29-én a Központi Statisztikai Hivatal Könyvtára, a Magyar Könyvtárosok Egyesülete Társadalomtudományi Szekciója és az Országos Széchényi Könyvtár közös szervezésében került megrendezésre a Szakkönyvtári seregszemle 2022 című videokonferencia. A szakmai rendezvény célja a szakkönyvtárügy aktuális kérdéseinek megvitatása és az egyes szakkönyvtárak, -típusok helyzetének, eredményeinek bemutatása volt. Az előadások témája a könyvrestaurálás, a könyvtári statisztika új trendjei, a magyarországi műemlékkönyvtárak bemutatása, a digitalizálás, a mesterséges intelligencia, valamint a kutatási adatok kezelése és az erre épülő szolgáltatások voltak. A konferencia első felét Villám Judit, az MKE Társadalomtudományi Szekciójának elnöke moderálta. A program résztvevőit Kálmán Rita, a KSH Könyvtárának főigazgatója köszöntötte, majd Érdi Marianne (OSZK) és Szalaváry Miklós (ELTE EKL) restaurátorok tartották meg előadásukat. Mindketten kiemelték az állományvédelem fontosságát, beszéltek a restaurálás és konzerválás folyamatáról, a dokumentumokat felépítő anyagokról, valamint a dokumentumokat károsító tényezőkről. Míg Szalaváry Miklós az ELTE Egyetemi Könyvtárban folyó restaurálási tevékenységet szemlélte példákkal, addig Érdi Marianne, a könyv- és papírrestaurátor képzés múltját, jelenét és jövőjét ismertette előadásában. Ennek során megismerhettük Kastaly Beatrix nevét, aki közel 30 éven át 1981 és 2011 között volt a képzés felelőse. Kezdetben előzetes könyvkötő ismeretek szükségeltettek a képzésen való részvételhez. A restaurátor tanulók 2-3 évet követően OKJ-s végzettséget szereztek. A 30 év alatt mintegy 178 képzett könyvrestaurátor tett szakvizsgát 12 tanfolyamon. A legjobbak, pedig a Magyar Képzőművészeti Egyetem Iparművészeti Restaurátor szakának papír-bőr specializációján folytathatták tanulmányaikat. Napjainkban, sajnos sem kézi könyvkötő, sem könyvrestaurátor képzés nincsen, s ennek eredményeként a közgyűjtemények szakemberhiánnyal küzdenek. A cél jelenleg, a képzés újraindítása, természetesen az új felnőttképzési rendszerhez igazítva. Ennek előkészületei 2020-ban már megkezdődtek a szakképesítés programkövetelményeinek kidolgozásával. 2021-ben megszületett a teljes szakmai képzési program, 2022-re pedig összeáll(t) az órarend is. A tervek szerint az első évfolyam, 12 fő, 2022 szeptemberében megkezdheti a képzést, mely 1100 órát, mintegy 3 évet foglal magában. A képzés feltételeként legalább egy év könyvkötő

vagy restaurátorműhelyben eltöltött gyakorlatot írtak elő, s a jelentkezőknek egy előzetes tudásfelmérésen kell átmenniük. A képzést a Könyvtári Intézet indítja, s a tantárgyak között megtalálható lesz a kézi könyvkötés, a történeti kötéstechnikák, a kötéstörténet, az írás- és nyomdászattörténet, a szerves és szervetlen kémiai ismeretek valamint a papír- és könyvrestaurálás elmélete és gyakorlata is. A két restaurátor előadását követően Nagy Andor és Békésiné Bognár Noémi kutató-elemző könyvtárosok beszéltek a konferencia résztvevőinek a könyvtári statisztika új trendjeiről. Előadásaikban a magyarországi könyvtári statisztikai adatszolgáltatást vették górcső alá. Az adatszolgáltatás koordinátora a Könyvtári Intézet. Kezdetei 1995-re nyúlnak vissza, amikor még papír alapon történtek a statisztikai adatszolgáltatások. 2008-tól azonban az EMMI már létrehozott egy számítógépes rendszert az adatok leadásához, s 2020-tól már egy pontosabb, adatlapszintű elemzéseket lehetővé tevő rendszer áll a kulturális adatszolgáltatók rendelkezésére (KultStat). A sok probléma (pl. adatlap rendszeres változása, eltérő értelmezés, egységes, állandó struktúra hiánya, adatlapszintű ellenőrzés hiánya) miatt, már régóta égető kérdéssé vált a központi statisztika megújítása. Ez a munka aztán 2021-ben elkezdődött a korábbi önálló excel fájlokból egy egységes adatbázis kialakításával. A munka részeként először az adatelemeket fix azonosítóval látták el (évenként 700 változó, 2,8 millió cella), ami 2015 és 2020 között mintegy 16 millió cellát jelentett. Majd megkezdődött a 16 millió cella javítása egyenként, kézi erővel. Ennek során eltávolították az irreleváns sorokat, megvizsgálták az adatelemek közötti összefüggéseket, a kiugró, extrém értékeket, felülvizsgálták az intézmények besorolását, stb.. Beépítésre került 425 db ellenőrzőképlet a KultStatba, illetve kibővítették, egyértelműsítették a kitöltési útmutatót. Ennek eredményei az idei év második felében lesz majd látható. Mindezek mellett Békési Bognár Noémi bemutatta a könyvtári statisztikai adatokra épülő két új szakmai szolgáltatást is: a könyvtári trendjelentéseket és a könyvtári statisztikai adatok bemutatása adatvizualizációs eszközökkel is. Ez utóbbi célja a Magyarországon működő könyvtárak számának, működésének, szolgáltatásainak és használatának bemutatása 2015 és 2020 között. Az adatok könnyen áttekinthetőek az ágazati irányítás, a könyvtárvezetők és könyvtárosok és az érdeklődők számára is. A legfontosabb adatok 11 témakörben, idősorosan megjelenítve tekint-

hetők meg. A szűrési feltételek minden témakörnél azonosak. Az összesített és az adott szűrési feltételek mellett érvényes, adatszolgáltatókra vetített átlagok is kimutathatók. A következő évi adatok is könnyen beemelhetők. A délelőtti ülésszak második felében a magyarországi műemlékkönyvtárak közül a keszthelyi Helikon Könyvtár, a zirci Ciszterci Műemlékkönyvtár és a gyöngyösi Ferences Könyvtárak működését mutatták be vezetőik, Kozma-Bognár József, Németh Gábor és Fáy Zoltán. Az előadásokból megtudhattuk, mitől műemlékkönyvtár egy könyvtár, hogyan alakultak ki, milyen problémákkal (pl. siralmas állapotok, rovar- és gombafertőzések, funkció megtalálása) kellett szembenézniük az idők folyamán a működéssel, az állománnyal kapcsolatban és melyek a műemlékkönyvtárak funkciói (kutatások támogatása, idegenforgalom, helytörténeti anyagok gyűjtése). Szó volt még többek között ezen könyvtárak szakmai és műszaki megújulásainak terveiről is.

A konferencia második felében, melynek moderátora Gerencsér Judit, az OSZK általános főigazgató-helyettese volt, a digitalizálásról, a born digital irodalmi hagyatékok és e-mailek archiválásáról a közgyűjteményekben, a mesterséges intelligencia alkalmazásáról, valamint a kutatási adatok minőségközpontú kezeléséről támogatásáról és új adatkezelési szolgáltatásokról hallhattunk előadásokat. Mészáros Tamás, az OSZK Gyűjteménymegőrzési Főosztályvezetője a nemzeti könyvtár digitalizációs feladatairól, digitalizálandó dokumentumairól, állományvédelméről, digitalizálási stratégiájáról és tartalomszolgáltatásairól beszélt. Az Országos Széchényi Könyvtár számára a digitalizálás kettős feladatot jelent: megőrzést és szolgáltatást. Feladatait a digitalizálás kapcsán a 30/2014-es EMMI rendelet 8. § 1. bekezdésének 1. és 4. pontja, valamint a 9. § 2. bekezdésének 6. pontja határozzák meg. Mindezek az előírások alapján a nemzeti könyvtárban kétféle digitalizálást valósítanak meg. Egyrészt tömeges, üzemszerű digitalizálást, másrészt műtárgy digitalizálást. Az archiválás során fontos az állományvédelmi és szolgáltatási szempontok együttes figyelembe vétele, a minőségi és mennyiségi gyarapodás, a felhasználók szélesebb körének elérése, továbbá a digitális dokumentumok folyamatos közzététele. Fontos megoldandó feladat az idő, a mennyiség és a minőség harmonizálása, szintetizálása.

Az OSZK digitalizált dokumentumai 11 csoportba sorolhatók: könyv, régi nyomtatvány, periodika, plakát, fotó, kézirat, videokazetta, hanglez, mikrofilm, térkép és kisnyomtatvány. A digitalizáló eszközök beszerzésénél két fő szempontot kellett figyelembe venni: műtárgyvédelmi szempontokat és termelékenységi szempontokat. Mindezeket figyelembe véve lényeges az újonnan beszerzett gépek integrálása a meglévő géparkba, az eszközpark folyamatos karbantartása, a költségek tervezésekor az eszközök élettartamának figyelembe vétele, valamint a munkafolyamatokhoz szükséges eszköz és szakértelem megléte. A nemzeti könyvtár eszközparkjában megtalálhatók felsőkamerás vonalszkennerek, robotszkennerek, fotóállomások és síkágyas szkennerek is. Mindezek után Mészáros Tamás az OSZK 2022. január 22-én átadott, csaknem 1000 nm-es Digitalizáló Központját mutatta be a konferencia résztvevőinek. Ennek kapcsán hallhattunk a szükséges szoftverkönyvtárról, a projekt tervezésről, a digitalizált dokumentumok feldolgozásáról, valamint a gépeken és a szoftvereken kívül szükséges erőforrásokról (pl. képzések, minőségirányítási rendszer, projektalapú működés, digitalizálási stratégia, stb. megalkotása). Az előadás befejezéseként néhány mondatot hallhattunk a digitális tartalomszolgáltatás céljairól, felhasználásáról is. Maróthy Szilvia, a Bölcsészettudományi Kutatóközpont Irodalomtudományi Intézetének fiatal kutatója a mesterséges intelligencia alkalmazásáról tartott előadást a bölcsészettudományi kutatásokban. Az OSZK Digitális Bölcsészeti Központjának két munkatársa, Szűcs Kata Ágnes és Kalcsó Gyula pedig a born digital irodalmi hagyatékok és e-mailek archiválásáról beszéltek a közgyűjteményekben.

A szakmai konferencia zárásaként a kutatási adatok minőségközpontú kezelésével, a Szegedi Tudományegyetem kutatási adatkezelést támogató szolgáltatásaival, a Corvinus Egyetem új adatkezelési szolgáltatásaival és a kutatásiadatkezelés támogatásával a KIFÜ-ben-nel ismerkedhettünk meg Kolthay Tibor, Nagy Gyula, Kurucz Erika és Lencsés Ákos tolmácsolásában.

A konferencia résztvevőinek egy-egy előadási blokk után lehetőségük volt kérdezni is az előadóktól.

Márku Mónika

A Lélekdoki nálunk gyógyított

GOLDSCHMIDT ÉVA

Pacskovszky Zsoltot, a Lélekdoki című sorozat szerzőjét látta vendégül a Móricz Zsigmond Városi Könyvtár Gyermekkönyvtára 2022. március 30-án. A sorozat történeteinek megírását a Heim Pál Gyermekkórház szakemberei segítették a való élet adta adomák nyomán. A helyenként vicces sztorik mély mögöttes tartalommal rendelkeznek, és napjaink kamaszokat érintő problémáit boncolgatják.

Hogyan élhetjük túl, ha ránk száll az osztály, ha kiközösítenek? Mi történik, ha például természeti katasztrófa következtében napokig áram nélkül maradunk? Lehet-e digitális kütyük nélkül élni? Ezekre és hasonló kérdésekre kereste a választ az író a Jázmin Utcai Általános Iskola negyedik osztályos diákjaival. A gyermekek abban egyetértettek, hogy telefon nélkül is el lehet tölteni az időt a hegyekben fogócskázással, kirándulással, focizással. Kiderült, hogy tavasszal a csoport kipróbálhatja milyen napokig a természetben digitális eszközök nélkül. Kíváncsian várják.

A könyvek szerkezete rendhagyó, hiszen a történet végén kérdések, gyakorlati feladatok segítenek abban, hogy adott élethelyzetben kitől kérhetünk segítséget, mit tehetünk azért, hogy ne forduljon rosszabbra a helyzetünk. A gyermekek megnyíltak, a kérdésekre őszintén válaszoltak.

Zsolt elhozta legújabb könyvét is, a Dodó címűt, amely egy mára kihalt madárfajtaról szól. Az író egy részlet felolvasásával felkeltette a gyermekek érdeklődését, és elindította a kérdések sorát. Mennyi időbe telt megírni a történetet? Mit jelent a dodó szó? Arra a kérdésre, hogy miként folytatódik a könyv, a válasz egyszerű: kölcsönözzétek ki a gyermekkönyvtárból!

Cyberbullying előadás-sorozat a József Attila Megyei és Városi Könyvtárban
Brunner Bernadett

A Majki Népfőiskolai Társaság a Család, Esélyteremtő és Önkéntes Ház projektjének keretein belül a József Attila Megyei és Városi Könyvtáron keresztül rendelkezésre bocsátotta *Weapon of Choice* elnevezésű mobil-tárlatát a közoktatási intézmények felső tagozatos és középiskolás diákjai, valamint pedagógusai számára.

Az előadások több intézmény részvételével 4 napon keresztül (március 23-án, 24-én, 30-án és 31-én) zajlottak. 5. osztálytól egészen 11. osztályig szinte minden korcsoport képviseltette magát, 7 intézmény 14 osztályát, összesen 330 látogatót fogadtunk.

A tárlat szemléletes fotók és szakmai előadók segítségével világított rá a verbális erőszak és a

cyberbullying problémáira. Célja az volt, hogy felhívja a figyelmet a bántalmazás különböző formáira és arra, hogy a társadalomnak, a pozitív példának mekkora ereje lehet a bántalmazó viselkedés visszaszorításában.

Az előadók, **Hetzmanné Begala Anna** és **Baginé Keveházi Ágnes** rávilágítottak arra, mennyire fontos, hogy felismerjük, észrevegyük a problémát és tudjuk, kérhetünk segítséget. A résztvevőkben tudatosult, hogy nem lehetnek tétlenek, ha ilyesminek lennének szemtanúi, mert a segítségnyújtás mindannyiunk kötelessége.

A kiállítás egy amerikai fotós által készített fotósorozat, mely a verbális bántalmazás áldozatairól készült. A képek megdöbbentően mutatták be, hogy milyen lelki sérüléseket okoz az efféle agresszió. A fotóalanyok maguk választották ki azt a szót, ami a bántalmazás során leginkább megalázta őket. Ezt a szót aztán profi sminkesek jelenítették meg rajtuk fizikai erőszak jelei mellett, mintha a szavak valóban beléjük égtek volna, fizikai sérüléseket okozva.

Napjainkban a bántalmazás számtalan módon jelenhet meg. Nemcsak fizikális, hanem verbális formák is léteznek és nemcsak a családban, a kapcsolatokban, hanem az iskolában, munkahelyen és a minket körülvevő digitális térben is.

A cyberbullying (internetes zaklatás) a modern világ hangsúlyos problémája: fenyegető üzenetek, agresszív kommentek, engedély nélküli fotómegosztás...

A digitális tér okozta személytelenség miatt könnyen válhatunk elkövetővé vagy áldozattá.

Az előadás végén a hallgatók névtelenül nyilatkoztak arról, hogy életükben megjelent-e bármiféle bántalmazás, tapasztaltak-e már zaklatást az online térben.

Az előadás végén a hallgatók névtelenül nyilatkoztak arról, hogy életükben megjelent-e bármiféle bántalmazás, tapasztaltak-e már zaklatást az online térben.

Mimó és Csipek voltak könyvtárunk különleges vendégei

KUN-KOVÁCS ERIKA, DOLLMAYER BEA

2022. március 23-án, ezen a napos tavaszi délelőttön könyvtárunkba látogatott Mimó és Csipek, a két jóbarát az újrahasznosítás mesterével, Mityó macskával és a szelektív hulladékgyűjtés tudatosságával, Kupacs sünnel.

A kedves bábokkal és játékkal fűszerezett öko-mesekuckó foglalkozást a fenti két témában a Bábosd Zöldre Egyesület profi bábművésze Mákszem Lenke hozta el az érdeklődő gyerekeknek.

Az interaktív előadáson a Vaszary János Általános Iskola Jázmin Utcai Tagintézménye két elsős osztályának tanulói együtt játszva tanulhattak Lenkével és a vicces figurákkal. A gyerekek nagyon érdeklődőek voltak, és sok mindent tudtak már arról, hogyan figyelhetnek a környezetükre.

Mityó macskával közösen ötleteltek, és újabb tippet kaphattak az újrahasznosításról, Kupacs süni pedig a szelektív hulladékgyűjtés rejtelmeibe avatta be őket. Mindkét foglalkozáson azonos volt a gyerekek töretlen lelkesedése, az önfeledt játék, valamint Lenke vicces és tanító bábjelenei Mimóval és Csipekkel, valamint kutyusukkal, Ficakkal.

A végén a résztvevő iskolások kérelték új bábos barátaikat, hogy maradjanak még, annyira jól érezték magukat. A bábos család is szívesen időzött volna még nálunk, de nem teheték, mert máshol is várták őket. Azonban a délelőtt emlékeként itt hagyták a róluk szóló könyveket, amiket ezentúl a könyvtár látogatói megnézhetnek, és ki is kölcsönözhetnek.

A program a **Mesefigurákkal a környezetért** rendezvénysorozat 3. részeként zajlott le, amely a **TOP-7.1.1-16-HESZA-2021-02216** azonosítószámú, "Tatai kanapé" című projekt keretében valósult meg.

Írópalánták és igaz sztorik

GOLDSCHMIDT ÉVA

Fiala Borcsa, ifjúsági kalandos gyermek-könyv-szerző volt a Móricz Zsigmond Városi Könyvtár Gyermekkönyvtárának vendége 2022. március 9-én. A találkozóra a Talentum Iskola diákjai látogattak el, akik izgatottan várták ezt a napot, hiszen többen olvasták már az író nő regényeit.

Borcsa szívesen érkezett hozzánk, főleg, hogy kötődik a környékhez, elsősorban Koppánymonostorhoz. Akik eddig nem ismerték a kalandos trilógiájának részeit most ízelítőt kaptak belőlük. A Balatoni nyomozás című kötet cselekménye a

Káli-medencében játszódik, amelynek helyszínéhez sok szép gyermekkori emlék fűzi az író nőt. Borcsa a Büntény a Dunán és a Kalandok az erdő mélyén című könyveinek érdekes részleteibe is bepillantást engedett úgy, hogy fenntartotta az érdeklődést és motiválta a gyermekeket a kötetek elolvasására. Elárulta, hogy nyár elején megjelenik a következő regénye hasonlóan izgalmas, fordulatos cselekménnyel, mint az eddigiek.

A gyermekek az író-olvasó találkozó alatt óvón tartották kezükben saját könyveiket, amelyeket dedikálásra hoztak magukkal. Vendégünk örömmel osztott autogramot miközben a fiatalok kérdésekkel halmozták el. Egyeseknek nem titkolt szándéka, hogy írókká váljanak, néhányan már elindultak ezen az úton. A gyermekeket nemcsak az írás, hanem a könyvkiadás is foglalkoztatta, tényleg komolyan gondolták szándékukat. Miután a csoportkép elkészült a találkozó legmeghatóbb pontja az elköszönés volt. A gyermekek még órákig faggatták volna az író nőt, aki biztatta őket, hogy ne csüggedjenek, bizonyára még találkoznak, és facebookon, instán megtalálják őt.

Fiala Borcsa (fotó: Goldschmidt Éva)

Gyermely monográfiája

Komárom-Esztergom megyében nagy mennyiségű-, ám változó minőségű településtörténeti munka jelent meg a honfoglalás 1110. és az államalapítás 1000. évfordulójának fellendülését¹ követően is. Nem lehet célom itt áttekinteni az elmúlt bő 20 év megyei helytörténeti-településtörténeti műveinek sorát.

Az ismertető *Gyermely szép hely* című könyv kiemelkedőnek nevezhető ebben a viszonylatban. A monografikus teljességet a legjobban megközelítő munkák közé sorolható, kellő részletezettsége, módszertani-szerkezeti sajátosságai alapján. A szerteágazó területeket jól formálja egységes egészé. A szaktudomány szabályait és elvárásait megfelelően ötvözi azzal a céllal, hogy bemutassa a helyi közösség évszázadok alatt kialakult értékrendjét, erősítse a helyi identitást. Kellően részletező-, széles forrásbázist használ, jól kezeli azokat, pontos és bőséges jegyzetapparátusa segíti a további tájékozódást. Így a tudományos igényű kutató is fontos adatokat, megállításokat találhat benne, túl azon, hogy kellően olvasmányos is e vaskos kötet. Tudományos igény és közérthetőség egysége miatt is kiváló példa megyei település-és helytörténeti irodalmunkból.

A kötet további jellemzői: részletes és arányos tagolás, a kronologikus egységek közötti felosztás egyensúlya és összhangja. A település egyedi arculatát bemutató fejeztek szervesen kapcsolódnak egymáshoz. Írójuk nem szorul rá, hogy az országos történeti folyamatokkal pótolja az esetleges forráshiányból adódó fehér foltokat.

A településtörténeti művek megalkotásában kulcs szerepe van a szerző (k) nek. A gyermelyi kötet két szerző jegyzi. Közülük Tóth Krisztina történész-levéltáros írta az 1945 előtti fejezeteket, ami mindenképpen szerencsés elosztása a munkának. Fülöp Teréz társszerzőként jegyzi az iskolatörténetet -, az ünnepi szokásokat bemutató néprajzi fejezetet és a 20. század második felétől kezdődő kronologikus részeket. Tóth Krisztina munkásságából csak utalok arra, hogy levéltárosként számos levéltári-, egyház-, család-és közigazgatás-történeti forráskiadást rendezett sajtó alá. Legalább ennyire fontos, hogy a szomszédos községek, Szomor, Bajna illetve Baj színvonalas településtörténeti összefoglalóját is e jól felkészült szerző jegyezi.² Gyermely és a környék egyháztörténetének vonatkozásban is előtanulmányokat publikált, ami itt is a monografikus teljesség megközelítését segítette, szaktudományi megalapozottságát erősítette.³

A Gyermely kötet koncepciója, felépítése kronologikus és tematikai fejezetek együttese. Az előszóban írja le a falu földrajzi, földtani adottságait, mutatja be szép fekvését. Rövid közigazgatás-történeti bekezdés, historiográfiai előzmények és forrásadottságok ismertetése tartozik még ide.

Ezután 23 fejezetben az őskortól a 21. századig részletesen taglalja a falu történetét. Ebből 8 fejezet foglalkozik a II. világháború –és az azt követő időszak eseményeivel, összefüggéseivel. Minden ilyen mű esetében kérdés, van-e szükség a napjainkat bemutató részre. Azt gondolom, a rendszerváltás politikai –és ennek nyomán következő -, az élet minden területére kiterjedő változások közül leginkább a települések

¹ Horváth Géza: Településtörténet és/vagy monográfia ? = Acta Papensia 2003/1.-2. sz. p.69.-81.

² -Tóth Krisztina: Reménnyé váljon az emlékezet: Szomor története, Szomor. Önkormányzat (2008); 220 p.

-Tóth Krisztina: Bajna, Száz Magyar Falu Könyvesháza Kht. ([2001]); 210 p., ill.. -•Bibliogr.: p. 182-189.. -Tóth Krisztina: "Ezer esztendő előtted..." : Baj története, Baji Német Nemzetiségi Hagyományőrző Egyesület (2013); 372 p., ill., színes. -•Bibliogr.: p. 332-337.

³ - Tóth Krisztina: A gyermelyi református egyház története, Magyar Protestáns Közművelődési Egylet (1999); 147 p., [13] t., ill.(Societas et ecclesia ; 4.)

-Tóth Krisztina: Esztergom vármegyei protestánsok helyzete a 18. században az egyházlátogatási jegyzőkönyvek alapján. -•In: Limes 2001.. : 14. évf., 3. sz. melléklete (2001.), 49-57. p.

fejlődése, fejlesztése mutatható be egy- egy ilyen munkában, még akkor is, ha a jövő történészeinek feladata lesz ezek részletesebb feldolgozása, értékelése.

A történeti-, kronologikus részt egy üzemtörténeti fejezet követi, ami teljességgel indokolt. Meghatározó helyi sajátosságot-, különleges értéket képvisel a ma már európai hírű térsztyagár. a Gyermely Rt., ami a település egyedi arculatát is meghatározza. Ezáltal jól kapcsolódik e fejezet a megelőzőkhöz. Főleg ha tudjuk, hogy az ilyen falu történeti összefoglalásokban döntő mértékben van jelen a helyi mezőgazdaság-történet. A helyi ipar és a kereskedelem, nem lehetett téma, de ez az élelmiszeripari kitörési pont feltétlenül kellett, mint meghatározó gyermelyi sajátosság.

A gazdaságtörténetre épülő társadalomtörténet egy falu esteében külön fejezetben talán nem is várható el. Itt is inkább néprajzi –életmód történeti vonatkozásban, a népelet helyi jelenségeinek megfigyelésével kerül bemutatásra.(A hétköznapok sorai, az ünnep ideje című fejezetek.) Ezek a fejezetek, életmód-történeti összefoglalók közel álnak a helyi születésű szerzőkhöz.

A kultúra –és a helyi egyházak történetét bemutató részek jól kidolgozottak. Az itteni egyházközségeket felekezetenként tárgyalja. A gyermelyi reformátusság 18. századi történetét illetően egy apró, de nem jelentéktelen-, hangsúlybeli kiegészítést szeretnék tenni. A 18. század folyamán felerősödött ellenreformáció, a környékbeli református eklézsiák elenyészése miatt fontos-, ha tetszik mikro regionális szerepet töltött be a gyermelyi református egyházközség, mid Tarján, mind Héreg vonatkozásában, erősítette a környék felekezeti megtartó képességét. „A földesúri telepítések következtében a tatai Református Egyházmegyében 1746-ra a korábbi 39 református egyházközségből már csak 14 volt életben, a tatai járás lakóinak fele német vagy szlovák anyanyelvű volt... a tudatos betelepítések következtében a katolikusok lélekszáma Gyermelyen is kezdte elérni a reformátusokét, mely falu a környék református gyülekezeteinek elhalása miatt egyedül ált a nagyrészt németajkú katolikus települések gyűrűjében.⁴

A közigazgatásilag Gyermelyhez tartozó Gyarmatpuszta különleges településrész volt a község történetében. Több fejezet tárgyalja históriáját, különösen mezőgazdaság- és uradalom történeti vonatkozásban, mivel e terület a Sándor grófok Bajna-Biai uradalmához tartozott. Indokolt volt tehát az oktatástörténeti blokkban is, hogy külön fejezet kapjon a gyarmatpusztai iskola múltjának bemutatása. Ezzel együtt öt fejezet taglalja Gyarmatpuszta múltját, jelenét. Jó megoldás, hogy a falu életében legjelentősebb szerepet betöltött személyeknek külön fejezetet szenteltek a szerzők.(A templomépítő Pamhake Mihály, Sándor Móric az ördöglovas és a szlavnicai Sándor család). A függelék hasznos adatokkal szolgál közigazgatástörténeti (archontológiai) vonatkozásban. A település irodalmi és filmalkotásokban történt előfordulásait leíró részt követően felsorolja a legfontosabb helyi dűlőneveket.

A végére hagytam a fent ismerttetetteken túli nagyon fontos vonatkozását a kötetnek. Az előszóban Tóth Krisztina szülőfalujáról tett vallomásában ír indíttatásáról, érzelmi kötődéséről, motivációjáról, amit a gyermelyi iskola honismereti szakköréből hozott magával. Ennek keretében idősebb embereket kérdezett arról, hogy is éltek ők egykoron. Így már érhető, miért is áll közel hozza az életmód-történet. A monografikus teljességet jól megközelítő, színvonalas és persze vaskos kötet értékeihez ez érzelmi pluszt ad hozzá. Ezzel a honismeret, honismertetés fogalmának lényegét valósítja meg, szakmai igényességgel. Általa otthonosabban érezhetjük magunkat szülőhelyünkön, lakóhelyünkön.

S talán e miatt többen fogják olvasni a ma már nem annyira népszerű műfajú, ám olvasmányos könyvet.

(Tóth Krisztina: Gyermely szép hely, Gyermely. Önkormányzat (2021); 482 p., ill., részben színes. - Bibliogr. a lábjegyzetekben)

Dr. Horváth Géza

⁴ Horváth Géza: A héregi református egyházközség története templomának felépítéséig (A kezdetektől a 18. század végéig) = Csík Rezső, id.: Héreg község krónikája. 2. bőv. kiad. Héreg 2021.. 21., 212. pp.

KÖNYVTÁRI SAJTÓFIGYELÉS

2022. MÁRCIUS

1. Átadták a Klebelsberg-kastély könyvtárát : egyes becslések szerint négy-, mások szerint hatezer kötetből állt az egykori kultuszminiszter gyűjteménye, amelyet sikerült részben rekonstruálni / Varga Bence ; Albrecht Beáta. - In: Magyar hírlap : politikai napilap. - 55. évf. 072. sz. (2022. március 28.), p. 13. - ill.
–Interjú a 2022.03.26-án átadott Klebelsberg-kastély könyvtár történetéről és a gyűjtemény helyreállításáról.
2. Az esztergomi Helischer József Városi Könyvtár felújításáról / Hámosné Szőke Anna. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 12. évf. 3. sz. (2022. március), p. 3-4. - ill.
–Beszámoló az esztergomi Helischer József Városi Könyvtár felújításáról.
3. "Bözsikétől a mumusokig" / Goldschmidt Éva. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 12. évf. 2. sz. (2022. február), p. 10. - ill.
–Kreil Melinda meseterapeuta gyermekfoglalkozása a Móricz Zsigmond Városi Könyvtárban.
4. "Csak az a szem szeret, amely nincs betakarva!" : (Pillanatképek az Új Forrás 2022. évi első számának bemutatójáról) / Nász János. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 12. évf. 2. sz. (2022. február), p. 3. - ill.
–Új Forrás-est Bujdosó Jánossal a József Attila Megyei és Városi Könyvtárban.
5. Derús macinap / Goldschmidt Éva. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 12. évf. 2. sz. (2022. február), p. 11. - ill.
–Macinap a tatai Móricz Zsigmond Városi Könyvtárban.
6. Egy csésze tea mellett ingyen tanulhatunk angolul / Szinak Evelyn. - In: Kisalföld : a család napilapja : komáromi kiadás. - 77. évf. 065. sz. (2022. március 19.), p. 9. - ill.
–Cup of tea elnevezésű angol nyelvi klub működik heti rendszerességgel a naszályi IKTSZ-ben.
7. Egyházi könyvtárak / Pörtl Zoltán. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 063. sz. (2022. március 17.), p. 1., 15. - ill.
Tartalom: Igazi közkinccsé váló egyházi könyvtárak : kódexkatalógus és kódexkiállítás bemutatója
–Az esztergomi Főszékesegyházi Könyvtár, az Érseki Simor Könyvtár és a Városi Könyvtár kódexei című kötet bemutatója az esztergomi Bibliothecában.
8. Élni másként - szülőklub a fogyatékossgal élőket nevelők számára / Suller Ildikó. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 12. évf. 2. sz. (2022. február), p. 12.
–A JAMVK Gyermekkönyvtára Élni másként címmel szülőklubot hozott létre fogyatékkal élő gyermeket nevelő szülők számára, ahol tapasztalatokat cserélhetnek, beszélgethetnek az érdeklődő szülők.
9. Emlékmentő / ifj. Gyüszti László. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 12. évf. 2. sz. (2022. február), p. 5-7. - ill.
–Emlékmentő című konferencia és kiadvány bemutató a Tatabányai Múzeumban.
10. Felhívás. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 056. sz. (2022. március 8.), p. 5.
–Nőnapra beiratkozási akció a József Attila Megyei és Városi Könyvtárban.
11. Felhívás. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 056. sz. (2022. március 8.), p. 5.
–A Felsőgallai Szolgáltatóház felújítási munkálatait követően ismét várja olvasóit a Felsőgallai Fiókkönyvtár.
12. Felhívás. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 057. sz. (2022. március 9.), p. 5.
–A nyergesújfalui Ady Endre Városi Könyvtár tavaszi olvasóversenyt hirdet diákoknak.
13. Háty János: Mamikám : Könyvbemutató a JAMK-ban / Mikolasek Zsófia. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 12. évf. 3. sz. (2022. március), p. 6. - ill.
–2022. február 24-én Háty János volt a megyei könyvtár vendége. Az íróval Mikolasek Zsófia beszélgetett.
14. Idén is lesz KemGuru olvasótábor! / Fábán Ildikó. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 12. évf. 3. sz. (2022. március), p. 9. - ill.
–Programelőzetes. A József Attila Megyei és Városi Könyvtár KSZR osztálya idén is megrendezi hagyományos olvasótáborát Pilismaróton augusztus 15 és 19. között.
15. Irodalmi zsongás / Dományi Zsuzsa. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 12. évf. 3. sz. (2022. március), p. 5-6. - ill.
–Rendhagyó irodalomóra a tatai Móricz Zsigmond Városi Könyvtárban február 16-án Szabó T. Anna és Dragomán György író házaspárral.

16.
Kell télen az Olvasólámpa! : januári és februári klubnap a JAMK-ban / Nagy Edit. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 12. évf. 3. sz. (2022. március), p. 6-7. - ill.
–Összefoglaló a megyei könyvtár Olvasólámpa körének januári és februári programjairól.
17.
Konnicisiva, dokusaszama! - Sziasztok olvasók! / Dományi Zsuzsanna. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 12. évf. 2. sz. (2022. február), p. 4. - ill.
–Író-olvasó találkozó Eszes Rita írónővel január 10-én a Móricz Zsigmond Városi Könyvtárban.
18.
Könyves polcra : Egy kivételes könyvtár kincsei. A Todoreszku Gyűjtemény / ifj. Gyüsi László. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 12. évf. 3. sz. (2022. március), p. 13-14. - ill.
–Todoreszku Gyula: Egy kivételes könyvtár kincsei című könyvének ismertetése.
19.
Könyvtári mesekarneval / Brunner Bernadett. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 12. évf. 3. sz. (2022. március), p. 15. - ill.
–Február 19-én mesekarnevalt rendeztek a József Attila Megyei és Városi Könyvtár gyermekkönyvtárosai.
20.
Könyvtári Simo(n)gató / Goldschmidt Éva. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 12. évf. 3. sz. (2022. március), p. 7-8. - ill.
–A tatai Móricz Zsigmond Városi Könyvtár kutyaterápiás szakmai programot szervezett könyvtárosoknak március 2-án.
21.
Külsőleg is megújul a Jókai-könyvtár. - In: Kisalföld : a család napilapja : komáromi kiadás. - 77. évf. 070. sz. (2022. március 25.), p. 8. - ill.
–A komáromi Jókai Mór Városi Könyvtár belső korszerűsítését követően külső esztétikai és energetikai korszerűsítést végeznek a könyvtár épületén.
22.
Lelkes madarászok a könyvtárban! / Kun-Kovács Erika. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 12. évf. 2. sz. (2022. február), p. 12. - ill.
–2022. január 26-án játékos környezetvédelmi témájú kézműves foglalkozást tartottak a tatai városi könyvtárban TOP program keretében.
23.
Medvenap a József Attila Megyei és Városi Könyvtárban / Gerginé Kolok Melinda. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 12. évf. 2. sz. (2022. február), p. 10. - ill.
–Beszámoló a megyei könyvtár gyermekkönyvtára által szervezett Medvenap eseményeiről.
24.
Megalakult a megyei könyvtár Minőségirányítási Tanácsa / Márku Mónika. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 12. évf. 3. sz. (2022. március), p. 3. - ill.
–2022. február 28-án megalakult a József Attila Megyei és Városi Könyvtár 6 főből álló Minőségirányítási Tanácsa.
25.
Mesefigurákkal a környezetért : [hír]. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 064. sz. (2022. március 18.), p. 4.
–Márc. 23., Tata: öko-mesekuckó foglalkozás a Móricz Zsigmond Városi Könyvtárban.
26.
Okosotthon-megoldásokról a NetNagyi Klubban / Szilassi Andrea. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 12. évf. 2. sz. (2022. február), p. 8-9. - ill.
–Beszámoló a NetNagyi klub 2022 januári klubprogramjáról.
27.
Összeült a Digitalizáló munkacsoport / Márku Mónika. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 12. évf. 2. sz. (2022. február), p. 4.
–2022. január 17-én sor került a Megyei Könyvtár Digitalizáló munkacsoportjának első ülésére.
28.
Programok. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 050. sz. (2022. március 1.), p. 5.
–Bánrévi Valéria előadása a lábatlani Vitéz Sággy Antal Könyvtárban. Programelőzetes.
29.
Programok. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 056. sz. (2022. március 8.), p. 5.
–A Keresztény Értelmiségiek Szövetségének rendezvénye a József Attila Megyei és Városi Könyvtárban. Programajánló.
30.
Programok. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 057. sz. (2022. március 9.), p. 5.
–Író-olvasó találkozó Fiala Borcsával a tatai városi könyvtárban.
31.
Programok. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 059. sz. (2022. március 11.), p. 5.
–Az olasz filmhetek következő filmjét vetítik a megyei könyvtárban. Programelőzetes.
32.
Programok. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 067. sz. (2022. március 22.), p. 5.
–A József Attila Megyei és Városi Könyvtár programjai. Programajánló.

33.
Programok. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 068. sz. (2022. március 23.), p. 5.
–A megyei könyvtár gyermek- és felnőtt programjai. Programajánló.
34.
Programok. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 073. sz. (2022. március 29.), p. 5.
–Rakonczay Gábor élménybeszámolója a tatai Móricz Zsigmond Városi Könyvtárban. Programajánló.
35.
Programok. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 074. sz. (2022. március 30.), p. 5.
–Író-olvasó találkozó Pacsovszky Zsolt gyermekkönyvíróval a tatai városi könyvtárban.
36.
Programok. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 074. sz. (2022. március 30.), p. 5.
–Nagy Roland és Magyar Katalin Tatabányától a Himalájáig című élménybeszámolója a megyei könyvtárban a Rotary Club szervezésében. Programajánló.
37.
Stíluskalandok, Villám Róbert képzőművészeti kiállítása / Tari-Székely Karola. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 12. évf. 3. sz. (2022. március), p. 4. - ill.
–2022. február 22-én a megyei könyvtár folyosó galériájában nyílt meg Villám Róbert amatőr festőművész kiállítása Stíluskalandok címmel.
38.
Szekeres és Szőnyi a kanapén : [hír]. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 053. sz. (2022. március 4.), p. 4.
–Szekeres Adrienn és Szőnyi Ferenc estjének előzetese a tatai Móricz Zs. Városi Könyvtár szervezésében.
39.
Társadalmi felelősségvállalás a JAMK-ban / Márku Mónika. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 12. évf. 3. sz. (2022. március), p. 3. - ill.
–A József Attila Megyei és Városi Könyvtár munkatársai is csatlakoztak a tatabányai önkormányzat felhívásához és tartós élelmiszereket, ruhaneműket, tisztálkodási és higiénés eszközöket gyűjtöttek Tiszapéterfalva lakosai számára.
40.
Tatabánya 75 - köztünk élnek / Márku Mónika. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 12. évf. 2. sz. (2022. február), p. 13. - ill.
–A József Attila Megyei és Városi Könyvtár Tatabánya 75 - Köztünk élnek címmel podcast-sorozatot indít a város életét meghatározó személyekkel a jubileum alkalmával.
41.
Történelmi séták a várnegyedben : múzeumi és hagyományörző programok a '48-49-es forradalom és szabadságharc emléknapján / VK. - In: Magyar hírlap : politikai napilap. - 55. évf. 061. sz. (2022. március 14.), p. 17. - ill.
–Az 1848/49-es forradalom és szabadságharc ünnepe alkalmából számos városban többnapos kulturális programokkal várták a látogatókat. Az Országos Széchényi Könyvtár a Himnusz, a Szózat és a Nemzeti dal történetét feldolgozó, rendhagyó kiállítással várta az érdeklődőket. A komáromi Monostori Erődben a Nagy Kokárda Napok hagyományörző katonai bemutatóval és kézműves foglalkozással várta az odalátogatókat, este pedig a Kormorán együttes lépett fel.
42.
Tudásbázisok épülhettek a megyeszékhely központjában : az oktatási rendszer egyik legnagyobb fejlesztése valósult meg Tatabányán / Sugár Gabi. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 33. évf. 060. sz. (2022. március 12.), p. 4. - ill.
–A felújított József Attila Megyei és Városi Könyvtár szolgáltatásai, korszerűsített épülete, az Árpád Gimnázium rekonstrukció utáni épülete, reálgimnáziummá alakítása.